

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 26 (1991)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 26 (1991)

Ιστορικό για την αληθινή καταγωγή του Κανάρη από την Πάργα

Γρηγόρης Ευθ. Κομπίλας

Copyright © 2022, Γρηγόρης Ευθ. Κομπίλας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κομπίλας Γ. Ε. (1991). Ιστορικό για την αληθινή καταγωγή του Κανάρη από την Πάργα. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (26), 71–77. ανακτήθηκε από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/prevchr/article/view/30459>

Ἡ πυρπόλησις τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος τοῦ Καρᾶ-Ἀλή ἀπὸ τὸν Κανάρην, κατὰ τὴν
νύκτα τῆς 6 πρὸς 7 Ἰουνίου 1822, ὑπὸ Νικηφόρου Λύτρα — Ἐκ τῆς συλλογῆς Σερπιέρη

Ιστορικό για την αληθινή καταγωγή του Κωνσταντίνου Κανάρη από την Πάργα

του Γρηγόρη Ευθ. Κομπίλα
δάσκαλου - ιστορικού ερευνητή

Είναι ιστορικά πλέον παραδεδομένο, αλλά και απόλυτα εξακριβωμένο με κοινή διαπίστωση και με αδιάσειστα ιστορικά στοιχεία, ότι ο Πυρπολητής Κωνσταντίνος Κανάρης όντως γεννήθηκε στην Πάργα της Ηπείρου το Σεπτέμβριο του 1790. Το γράφει και ο ίδιος στα απομνημονεύματά του που έγραψε στα βαθιά γεράματα, που τα διέσωσε ο δισέγγονός του Θεμιστοκλής Κων. Κανάρης και περικοπές δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα «ΕΣΤΙΑ» των Αθηνών σε δύο συνέχειες στις 14 και 28 Ιουλίου του 1937 από τον καταξιωμένο αείμνηστο και μεγάλο ιστορικό Δημ. Γατόπουλο από την Πάτρα.

Κανένας από τους Έλληνες ιστορικούς, όσο ο Δημήτριος Γατόπουλος, δεν μπορεί να διεκδικήσει πιο μακρόχρονη και αυθεντικότερη γνωριμία με τα αθάνατα απομνημονεύματα του Κανάρη, που τον φώτισε κάποιος Προμηθέας και τα έφερε στο φως της δημοσιότητας για να λάμψει πάντοτε η επιστημονική και η αντικειμενική ιστορική αλήθεια!

Αυτό το βεβαιώνει και ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας στις 15-7-1937 με το τηλεγράφημά του προς τους Παργινούς που γράφει:

« Κατά αυθεντικά δημοσιεύματα χθεςινής Εστίας, ήρωας Κωνσταντίνος Κανάρης

εγεννήθη Πάργαν καίρω, συγκαίρων Παργίους,

Μητροπολίτης Αθηναγόρας »

Η υπογραφή του Αθηναγόρα, Μητροπολίτη Παραμυθιάς και Πάργας, ενός σοβαρού γνωστού ιστοριοδίφη και συγγραφέα διαφόρων πραγματειών, είναι ακόμη μια συνηγορία για την ιστορική αυθεντικότητα των απομνημονευμάτων του Κανάρη που δημοσίευσε ο ιστορικός Δημ. Γατόπουλος στην εφημερίδα «ΕΣΤΙΑ» των Αθηνών στις 14 και 28 Ιουλίου του 1937.

Το βεβαιώνει επίσης ο απόγονός του Πυρπολητή Κανάρη Μιλτιάδης Αριστείδου Κανάρης, που έκαμε τα αποκαλυπτήρια της προτομής του στην Πάργα στις 18-8-1963, δώρο της Εταιρίας Ηπειρωτικών Μελετών, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κώστα Φρόντζου, του αείμνηστου Δημάρχου Πάργας Αλεξ. Μπάγκα και του κ. Πέτρου Γιούργα εκλεκτού φίλου και φλογερού πατριώτη, προέδρου τότε του Τουριστικού Ομίλου και του Πολιτισπικού Συλλόγου Πάργας «Ο ΚΑΝΑΡΗΣ».

Με βάση τα παραπάνω, στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Κανάρη στην Πάργα από τους απογόνους τους, που είδαν γραμμένο στη μαρμάρινη πλάκα ότι γεννήθηκε στην Πάργα, δεν έφεραν εντελώς καμιά αντίρρηση (μάλλον αυτό τους χαροποίησε), γιατί ασφαλώς αυτοί ήξεραν και ξέρουν την ιστορία της οικογένειάς των καλύτερα από κάθε άλλον.

Το περίεργο όμως και το καταπληκτικό είναι ότι δυστυχώς οι Ψαριανοί, αν και προσεκλήθησαν, δεν παρέστησαν στις εορταστικές εκδηλώσεις που έγιναν με τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Κανάρη στην Πάργα, γιατί ο αποθανών Δημήτρης Φωπάδης πολύ λαθεμένα έγραφε για τα απομνημονεύματα του Κων. Κανάρη, που έφερε στο φως της δημοσιότητας ο ιστοριοδίφης και ιστορικός αείμνηστος Δημ. Γατόπουλος, ότι δήθεν είναι...«άνοστα παραμύθια»... και σε μια επιστολή του με χρονολογία 23-5-1986 που απύθυνε προς εμένα, μεταξύ των άλλων έγραφε: «...Όχι μόνον ο Κανάρης, αλλά και οι γονείς του γεννήθηκαν στα Ψαρά... (χωρίς βέβαια να μπορεί να το αποδείξει...).

Βεβαίως, οι Ψαριανοί δι' ευνοήτους λόγους τον μακαρίτη Δημ. Φωπάδη τον θεωρούσαν σαν τη μοναδική ιστορική αυθεντία, τον είχαν σαν τον αλάθητο Πάπα (αυτό έφα) και έφθασαν δυστυχώς στο παράλογο σημείο να γράφουν ότι τα εν λόγω απομνημονεύματα είναι πλαστά, «σαν εκείνα του Χίτλερ», δηλ. ψεύτικα και ότι: «ο Κανάρης δήθεν ήταν αγράμματος και δεν ήξευρε ούτε ανάγνωση, ούτε γραφήν κι ούτε μπορούσε να προφέρει καθαρευουσιάνικες λέξεις». Άρα δεν έγραψε απομνημονεύματα και ότι ήταν γέννημα και θρέμμα των Ψαρών ...

Ασπίρηκτοι βέβαια ήσαν οι ισχυρισμοί του κ. Φωπάδη, γιατί όταν έγραφε (χωρίς να φαντάζεται βέβαια), νόμιζε ότι δεν θα βρεθούν αντίπαλοι με αντίλογο ...

Και το ερώτημα: Πώς είναι δυνατόν να γίνει Πρωθυπουργός της Ελλάδος ένας άνθρωπος τελείως αγράμματος;

Του έγραψα αμέσως, αλλά δυστυχώς (με εντολή δική του) ο εκδότης του περιοδικού «Τα Ψαρά» κ. Νικ. Χατζηγεωργίου, παραβιάζοντας τις αλληπάλληλες υποσχέσεις του και τη δημοσιογραφική δεοντολογία για δημόσιο διάλογο, δεν είχε την τόλμη ούτε το θάρρος να δημοσιεύσει την απάντησή μου για λόγους σκοπιμότητας να μη μάθουν οι Ψαριανοί και οι άλλοι αναγνώστες την πραγματική ιστορική αλήθεια. Και προπαντός δι' ευνοήτους λόγους να μείνει η γνώμη του κ. Φωπάδη στέρεη και αναπάντητη ...

Ανεπίτρεπτη ασυνέπεια και αχαρακτήριστη δημοσιογραφική πράξη. Η ιστορική έρευνα και η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ποτέ, μα ποτέ δεν μπορεί και δεν πρέπει να θυσιάζεται στο βωμό οποιασδήποτε σκοπιμότητας.

Όμως τα απομνημονεύματα του Κανάρη είναι πράγματι ιστορικός θησαυρός που αξίζουν και τη μέριμνα της πολιτείας. Πάρα πολύ μεγάλη η εθνική προσφορά του Θεμιστοκλή Κων. Κανάρη και του ιστορικού Δημ. Γατόπουλου που διέσωσαν τα χειρόγραφα του Πυρπολητή σαν ιστορικό κειμήλιο ανυπολόγιστης αξίας ...

Αυτά τα πλούσια άλλωστε, αυταπόδεικτα και αδιάψευστα στοιχεία, μας αποδεικνύουν αναμφισβήτητα ότι ο Κανάρης είναι Παργινός Ηπειρώτης!

Πράγμα που είναι απολύτως αποδεκτό σε πανελλήνια βάση. Και η λαθεμένη άποψη του κ. Δημ. Φωπιάδη, τροφοδοτεί* τα μίση μεταξύ των Ψαριανών και Παργινών, τη στιγμή που σήμερα γίνονται τεράστιες προσπάθειες των λαών για συμφιλίωση, συνεργασία και ειρήνη!

Χρειάζεται και σ' αυτούς αλληλεγγύη και αμοιβαιότητα γιατί και οι Παργινοί έχουν κάποιο δίκιο που υπερασπίζονται με σθένος την ιστορική αλήθεια από πατριωτικό χρέος προς τον ήρωα πρόγονό τους. Αυτοί δεν ζιτάνε τίποτε περισσότερο από το ν' αναγνωριστεί επί τέλους ότι ο Κωνσταντής Κανάρης γεννήθηκε στην Πάργα και να αποκατασταθεί η ιστορική αλήθεια.

Ο ιστορικός, παραμερίζοντας τους κάθε λογής σφετεριστές, πρέπει να βαδίζει με θάρρος και αντικειμενικότητα και να βλέπει και την άλλη πλευρά της ιστορίας που είναι η πεντακάθαρη αλήθεια, χωρίς υστεροβουλία, κατίρια και υποκειμενισμό. Προπαντός να είναι αμερόληπτος! Εθελουφλούν όσοι δεν αντιλαμβάνονται ότι και η Ιστορία έχει την εξέλιξή της.

Τα χειρόγραφα (απομνημονεύματα) του Κανάρη είναι και ένα αλλόκοτο δώρο της Ιστορίας τόσο για τους Παργινούς, όσο και για την Ήπειρο και την Ελλάδα ακόμη!

Μας έδωσαν το ισχυρότερο επιχείρημα για την επιβράτηση της ιστορικής αλήθειας αποδεικνύοντας έτσι ότι ο Πυρπολητής Κωνσταντίνος Κανάρης είναι ένας Ψαριανός από την Πάργα. Συνεπώς τα απομνημονεύματα του Κανάρη είναι αλάθητο κριτήριο της αλήθειας. Από αυτά φαίνεται καθαρά ότι ο Κανάρης είχε βιώματα από την παιδική του ηλικία στην Πάργα, γιατί γεννήθηκε εκεί.

Παραθέτω ένα απόσπασμα από το προσωπικό ημερολόγιο του Πυρπολητή που δημοσίευσε ο ιστορικός Δημ. Γατόπουλος στην εφημερίδα «ΕΣΤΙΑ» των Αθηνών στις 28-7-1937 που γράφει ο Κανάρης ιδιοχείρως επί λέξει τα εξής:

«...επωφελήθημεν της ευκαιρίας και μετέβημεν εις επίσκεψιν των πατρίδων μας (του τε Βαλαωρίτου και εμού) των προγονικών, εις την κατέναντι της Κερκύρας Ήπειρον, της λατρευτικής Πάργας, της οποίας ανήλθομεν τον έναντι καλντεριμικών δρόμον, όστις μου εθύμιζε ΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ και τους αλληπαλλήλους αγώνας των προγόνων μου...»

Υπάρχει μεγαλύτερο και ισχυρότερο τεκμήριο και ιστορικό ντοκουμέντο απ' αυτό για την αληθινή καταγωγή του Κωνσταντίνου Κανάρη;

Απ' αυτό φαίνεται καθαρά, ότι ο Κανάρης είχε αληθινή νοσταλγία για τον τόπο που γεννήθηκε και σαν γνήσιος Ηπειρώτης είναι ευθύς, ειλικρινής και αποκαλυπτικός. Οι αναγνώστες μπορούν να κρίνουν και να διακρίνουν.

Όπως και να το πάρουμε το ζήτημα, εφ' όσον ο ίδιος ο Κανάρης ομολογεί ό-

η η Ήπειρος είναι η πατρίδα του και ότι πέρασε τα παιδικά του χρόνια στη λατρευτή του Πάργα, ασφαλώς καταρρίπεται άρδην το παλιό τους επιχείρημα τόσο των Ψαριανών όσο και του κ. Φωπάδη ότι τάχα όχι μόνον ο Κανάρης αλλά και οι γονείς του γεννήθηκαν στα Ψαρά... και το καταπληκτικότερο πώς είναι δυνατόν αυτό, αφού ο Κανάρης κατά μια άλλη ιστορική εκδοχή, έφυγε ορφανός από την Πάργα; ... Προώρως ορφανεύσας, στα 15 του χρόνια έφυγε με το πλοίο του θείου του Μπουρέκα (από τη μάνα του) που ήταν και αυτός Παργινός, εγκαταστάθηκε στα Ψαρά, όπου όταν εμεγάλωσε νυμφεύθηκε την αρχοντοπούλα Δέσποινα Μανιάτη και δημιούργησε εκεί πλέον τη μόνιμη γνωστή οικογένειά του.

Η επίσκεψη του Κανάρη στην Πάργα έγινε μαζί με τον Βαλαωρίτη στις 5 Απριλίου του 1863, όταν μέσω Κερκύρας επήγαινε με τους Ζαΐμη και Γρίβα στη Δανία για υπηρεσιακούς λόγους σαν Πρωθυπουργός της Ελλάδος.

Στα αποκαλυπτήρια της προτομής του στην Πάργα που έκανε ο Μιλτιάδης Αριστείδου Κανάρης, παραβρέθηκαν η κ. Νίνα Κων. Θεμιστ. Κανάρη-Κλάψη και ο γιός της Ιωάννης Κων. Θεμ. Κανάρης που είναι και κάτοχοι του ημερολογίου και του όλου αρχείου του Πυρπολητή. Αυτοί υποσχέθηκαν στον τότε Δήμαρχο της Πάργας να διαθέσουν το ημερολόγιο και το αρχείο του Κανάρη για την επισήμοποίηση της Παργινής του καταγωγής. Τελικά, με το θάνατο του Δημάρχου και με διάφορες προφάσεις απέφυγαν να εκπληρώσουν την υπόσχεσή τους. Και αυτό έγινε μάλλον γιατί παρενέβη ο πρόεδρος της Κοινότητας Ψαρών ο οποίος δεν προσήλθε στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Κανάρη στην Πάργα και αντέδρασε αρνητικά όπως μαρτυρούν οι επιστολές που αντάλλαξε με το Δήμαρχο Πάργας (βλέπε εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» φύλλο 16 και 27 Φεβρουαρίου 1964).

Είτε το θέλουμε είτε όχι ο Κανάρης με τα γραπτά απομνημονεύματά του έχει παραδώσει το μυστικό της γέννησής του που είναι η λατρευτή του Πάργα και το παρέλαβε η αδέκαστος Ιστορία που το έγγραψε και το αποθανάτισε στην εφημερίδα «ΕΣΤΙΑ» των Αθηνών το 1937 ο ιστοριοδίφης και ιστορικός Δημ. Γατόπουλος, ο οποίος δεν πήγε ποτέ στην Πάργα, ούτε στην Κέρκυρα... Από πού βρήκε λοιπόν και έγγραψε με ακρίβεια τόσες αληθινές λεπτομέρειες για την καταγωγή του Πυρπολητή και τόσα ονόματα Κερκυραίων καθώς και αυτών που συνόδευαν τον Κανάρη όταν πήγαινε στη Δανία το 1863; (Μηδέ και του Βαλαωρίτη εξαιρουμένου, που συνταξίδεψαν με τον Κανάρη στην Πάργα στις 5-4-1863;) Ασφαλώς από τα χειρόγραφα ημερολόγια του Κανάρη που του τα έδωσε ο δισέγγονός του Θεμ. Κων. Κανάρης. Γι' αυτό είναι απόλυτα βέβαιο και κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί την πολύτιμη συμβολή και του Δημ. Γατόπουλου στην Ελληνική Ιστορία, γιατί ήταν φλογερός πατριώτης, ευσυνείδητος και, πάνω απ' όλα, όχι μυθιστοριογράφος ούτε παραμυθάς, αλλά ένας αναγνωρισμένος στο πανελλήνιο ιστοριοδίφης και ιστορικός, τελείως αμερόληπτος!

Και πολύ σωστά μου έγραφε η κορυφαία στην ποίηση Χρυσάνθη Ζιτσαία που ασχολήθηκε κι αυτή με τον Κανάρη ότι: «Όσοι αρνούνται την καταγωγή του Κανάρη από την Πάργα είναι ανιστόρητοι, ή μάλλον έχουν ιστορική μυωπία...»

Επίσης όλοι οι επιστήμονες και ιστορικοί απ' όλη την Ελλάδα που αλληλογράφησα μαζί τους, καθώς και ο Διευθυντής της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων κ. Θεόδωρος Νταλάκας γράφουν ότι είναι εντελώς τεκμηριωμένο ότι ο Κωνσταντίνος Κανάρης γεννήθηκε στην Πάργα της Ηπείρου.

Ύστερα απ' αυτά, με ασίγηστο ερευνητικό πάθος και επί 28 ολόκληρα χρόνια ως τα σήμερα, έκαμα εξονυχιστική έρευνα και έγγραφα σε τοπικές και αθηναϊκές εφημερίδες καθώς και σε περιοδικά, αλληλογραφώντας με τους Δημάρχους Πάργας και Ψαρών, με διάφορους ιστορικούς απ' όλη την Ελλάδα, με καθηγητές και πρυτάνεις Πανεπιστημίων, με τον κ. Πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών, με τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και με δημοσιογράφους και εκδότες των Ψαρών, της Χίου και της Ύδρας.

Προπαντός απέναντι στους τρεις τελευταίους στάθηκα μαχηκτότατος υπερασπιζόμενος το σωστό και το δίκιο που ηθελημένα εκείνοι δεν δέχονται... Και απέδειξα με απράνταχτα τεκμηριωμένα επιχειρήματα ότι ο Κωνσταντίνος Κανάρης γεννήθηκε στην Πάργα!

Έτσι για την ιστορική αλήθεια, τη δόξα του Κανάρη, της Πάργας και της Ηπείρου, διέθεσα όλη την ικμάδα χωρίς να φεισθώ κόπων, χρόνου και προπαντός χρημάτων. Εργάστηκα αφιλοκερδώς, εθελοντικά, με ζήλο, με θέληση, με γνώση, με συνέπεια, με αγάπη, με πάθος, ώστε να περιγράψω και να καταγράψω όσο γινόταν περισσότερα πιστά και αυθεντικά καινούργια στοιχεία για την ηπειρωτική καταγωγή του Κωνσταντή Νικ. Κανάρη. Το έκαμα για την ορθή διαφώτιση της κοινής γνώμης και ολόκληρου του Ελληνικού Λαού.

Και τα στοιχεία αυτά είναι τα παρακάτω:

1) Υπεράνω όλων και το σπουδαιότερο, τα προαναφερθέντα απομνημονεύματα, προσωπική κατάθεση του ήρωα που αποτελούν το πιο ισχυρότερο τεκμήριο και ιστορικό ντοκουμέντο ανυπολόγιστης αξίας για την αληθινή καταγωγή του Κανάρη από την Πάργα.

2) Ο Κανάρης στα χρόνια του Αλή-Πασά με προθυμία βοήθησε τους συμπατριώτες του Παργινούς για να γλιτώσουν απ' τα νύκια του αιμοβόρου τυράννου, τους μετέφερε με το πλοίο του Παργινού θείου του Μπουρέκα στη Λευκάδα γιατί ήσαν οι χωριανοί του, οι πατριώτες του οι συγγενείς και οι φίλοι του που είχαν το ίδιο αίμα και την ίδια καταγωγή.

3) Στη Μεγ. Εγκυκλοπαίδεια «ΥΔΡΙΑ» γράφει ότι ο Κανάρης γεννήθηκε περί το 1790 στην Πάργα.

4) Στην ίδια Εγκυκλοπαίδεια γράφει ότι ο Κανάρης έλεγε: «Όσο έμενα στα Ψαρά, δεν με είχαν σε υπόληψη».

5) Αυτό φαίνεται και στο ποίημα «ΚΑΝΑΡΗΣ» του Αλέξ. Πάλλη (Όλη η βουλή των Προεστών στο μώλο συναγμένη... κ.τ.λ.). Εδώ ο ποιητής, θέλει να δείξει την μεγαλοψυχία και τον παράτολμο ηρωϊσμό του πυρπολητή κι απ' την άλλη, ότι ο Κανάρης σαν ξένος (Ηπειρώτης), δεν είχε υπόληψη στα Ψαρά.

6) Το ποίημα αυτό οι Ψαριανοί (συνέχεια και προς τιμή τους βέβαια) μέχρι του 1986 το είχαν στην προμετωπίδα του περιοδικού «Τα Ψαρά» και όταν τους έγγραφα την ανάλυση και την κεντρική ιδέα του ποιήματος και ότι οι Κοτσαμπάσπδες δεν τον είχαν σε υπόληψη, τον κοίταζαν πάντα με καταφρόνια, τότε από ασέβεια προς τον ήρωα, από απερισκεψία και υστεροβουλία, δι' ευνοήτους λόγους, το αφαίρεσαν από το περιοδικό (όπερ έδει δείξει).

7) Το νεώτερο εγκυκλοπαιδικό λεξικό «ΗΛΙΟΣ» γράφει ότι: «Οι Κανάρηδες όπου γης και αν κατοικούσαν, φέρονται Ηπειρώται εκ Πάργας»!

8) Αυτό επαληθεύεται και απ' το βουνό "Κανάρης" που ανακαλύφθηκε τελευ-

ταία σε τοπογραφικό χάρτη για την περιοχή της Πάργας.

9) Τους Ψαριανούς ο Κανάρης τους ονόμαζε και τους έγγραφε νεώτερους συμπατριώτες του.

10) Ουδέποτε ο Κανάρης είπε, ούτε έγγραψε τα Ψαρά πατρίδα του, ούτε είναι γραμμένο πουθενά, σε αντίθεση με την Ήπειρο που την ονόμαζε προφορικά και γραπτά πατρίδα του και την Πάργα λατρευτή του.

11) Το 1825 ο Κανάρης σε ηλικία 35 ετών με την οικογένειά του βρισκόταν στο Ναύπλιο. Τότε ένας Γάλλος περιηγητής ζωγράφος τον ζωγράφησε και το αντίτυπο της φωτογραφίας του (από τη ζωγραφιά) ο πρεσβευτής μας στο Παρίσι Αλέξανδρος Πάλλης το έστειλε σαν δώρο στη Πάργα όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα στο Δημαρχείο της πόλεως. Και είναι το ισχυρότερο τεκμήριο, αλλά και το πιο πολύτιμο ιστορικό κειμήλιο για τη γενέτειρα του ήρωα Ηπειρώτη! Γιατί ακόμη και το όνομά του είναι γραμμένο στα Γαλλικά απ' τον ίδιο το ζωγράφο (Constantin Canaris) στο κάτω μέρος της εν λόγω φωτογραφίας. Παρακάτω η λεζάντα γράφει ότι ο Πυρπολητής εγεννήθη εν Πάργα το 1790 με κεφαλαία ελληνικά γράμματα.

12) Η παραπάνω φωτογραφία επαληθεύει και την αληθινή χρονολογία γέννησης του Κων. Κανάρη (ήτοι: 1825-35=1790) σε αντίθεση με την λαθεμένη χρονολογία γέννησης του Κανάρη «1793» που του γράφουν οι Ψαριανοί... Και αντίθετα, αν απ' το θάνατό του μετρήσουμε, πέθανε το 1877 σε ηλικία 87 ετών, άρα γεννήθηκε το 1790.

13) Η ανέγερση της προτομής του στην Πάργα το 1962, δώρο της Ε.Η.Μ., δείχνει την καταγωγή του.

14) Με τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Κανάρη στην Πάργα από τον απόγονό του Μιλτ. Αριστείδου Κανάρη, αίρεται μια ιστορική αδικία που την προκάλεσαν τόσο οι Ψαριανοί, όσο και ο κ. Φωτιάδης.

15) Όποιος ρωτούσε στα Ψαρά τον Κανάρη για τη γενιά του, σήκωνε αδιάφορος τους ώμους του κι αποκρινόταν: «Το σό'ι μου αρχίζει από μένα! Απ' αυτό φαίνεται καθαρά ότι ο Κανάρης δεν ήταν από την αρχή της ζωής του Ψαριανός...»

16) Και τέλος το πατρικό σπίτι του Κανάρη στην Πάργα που σώζεται ακόμη σήμερα με την αναμνηστική μαρμαρίνη πλάκα που γράφει:

« ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΑΥΤΟ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ Ο ΠΥΡΠΟΛΗΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΑΝΑΡΗΣ
ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 1790 ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΚΕ ΤΗ ΛΑΤΡΕΥΤΗ ΤΟΥ ΠΑΡΓΑ
ΣΤΙΣ 5-4-1863 ΟΤΑΝ ΗΤΑΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ »

μαρτυρεί του λόγου το αληθές.

Η τεκμηρίωση αυτή φέρνει νέο φως στην πραγματική ιστορία της αληθινής καταγωγής του Κων. Κανάρη από τη δοξασμένη και θρυλική Πάργα.

Η αλήθεια για την καταγωγή του Κανάρη που πόσο έχει κακοποιηθεί, ζητά αποκατάσταση!

Και το συμπέρασμα:

Ο Πυρπολητής Κωνσταντίνος Κανάρης έζησε, έδρασε και μεγαλούργησε μεν ως Ψαριανός, γεννήθηκε όμως στην Πάργα της Ηπείρου το έτος 1790. Είναι δηλαδή βλαστός της Ηπειρωτικής γης!

Αυτή είναι η απράντακτη και η πραγματική ιστορική αλήθεια.

Για την αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας ενδεικτικά αναφέρω, ότι στο περιοδικό «Τα Ψαρά» αρ. τεύχους 70,71,72 - Απρίλ.-Μάϊος-Ιούνιος 1986 στη σελ. 49 γράφει: Χειρόγραφα αγωνιστών του '21 στην ελληνοαμερικανική ένωση.

Κιτριτισμένα καρτιά, μνήμες, «Η λαλιά που δεν ξέρει από ψέμα».

Χειρόγραφα της Μπουμπουλίνας, του Κριτζή, του Μιαούλη, του Κανάρη εκτέθηκαν για πρώτη φορά με τίτλο: «Τα νησιά στον Αγώνα του '21... Και παρακάτω ένα πιστοποιητικό ανδρείας που το γράφει και υπογράφει ο ίδιος ο Κανάρης, στο «Ενδεικτικόν» που ακολουθεί: «Ο υποφαινόμενος δηλοποιώ ότι ο κ. Παναγιώτης Καλαδότης ευρέθη πλησίον μου εις τους «ακολουθούς εκστρατείας - οίον εις μίαν της Χίου, όπου ήτο ο Φαβιέρ, εις μίαν της Σάμου και εις μίας Μπαμπσά εκρημάπησε προς τούτοις περίπου ενός χρόνου, ότι ήμουν φρούραρχος παρ' εμοί εις Μονεμβασίαν. Ο διαληφθείς εξεπλήρωσεν τα χρέη του, καθ' όλον το διάστημα με όλην την απαιτούμενην γενναιότητα και ικανότητα, όθεν του δίδεται το παρόν μου να το χρησιμοποιήσει όπου ανήκει.

Εν Αθήναις τη 10 Μαρτίου 1837 - Ο πλοίαρχος Κων. Κανάρης

Στο ίδιο το περιοδικό «Τα Ψαρά» αριθ. τεύχ. 79,80,81 - Ιανουάρ.-Φεβρ.-Μάρπος 1987 στην σελ. 24 ο κ. Δημ. Γεωρ. Ανδριάνας (τέως πρόεδρος του Συλλόγου Ψαριανών), γράφει ότι ο Κανάρης ήταν αγράμματος και ουδέποτε θα μπορούσε να προσφέρει τέτοιες καθαρευουσιάνικες λέξεις... Στο ένα περιοδικό γράφουν ότι βρέθηκαν χειρόγραφα του Κανάρη (κι αυτό είναι αλήθεια) και στο άλλο οι ίδιοι γράφουν ότι ήταν αγράμματος....

Εδώ φαίνεται, θριαμβεύει η λογική του παραλόγου... Δηλ. οι Ψαριανοί φάσκουν και ανιφάσκουν...

Η κατάσταση αυτή ξεπερνά τα όρια της αλήθειας και της ιστορικής ευπρέπειας! Μ' αυτά όμως διασύρουν και εξευτελίζουν τον ήρωα και εάν λ.κ. ζούσε σήμερα, θα τους βροντοφώναζε: «Ντροπής κατώματα!»

Σημείωση:

Ο Κανάρης στα χρόνια του Αγώνα όποτε του έμενε καιρός, συλλάβιζε και μια φυλλάδα για το Μέγα Αλέξανδρο. Αλλά και ο ίδιος συνέκεια προσπαθεί να μαθαίνει. Δεν μένει ο αγράμματος προεπαναστατικός γεμιτζής που μόνο μια υπογραφή με όλα τα γράμματα κολλημένα ήξερε να βάζει.

Πήρε δασκάλουν γιατί είχε ισχυρή θέληση και ένθερμο ζήλο για γράμματα και προπαντός όταν ήταν πλοίαρχος και μετά Υπουργός των Ναυτικών έμαθε απ'αυτούς καλά την ελληνική γραμματική καθώς και την καθαρεύουσα που δείχνουν τα κάθε είδους χειρόγρατά του.

Γι' αυτό λοιπόν και οι Ψαριανοί με την άσκοπη παρελθοντολογία τους και με τη λαθεμένη γνώμη του κ. Φωπάδη, δεν πρέπει να διαστρεβλώνουν μια αιράντα-κτη αλήθεια που φανερώθηκε με τα χειρόγραφα (απομνημονεύματα) του Κων. Κανάρη που ομολογεί ο ίδιος ότι γεννήθηκε στην Πάργα της Ηπείρου και έχει γίνει πλέον αυτό, συνείδηση από ολόκληρο τον Ελληνικό λαό.